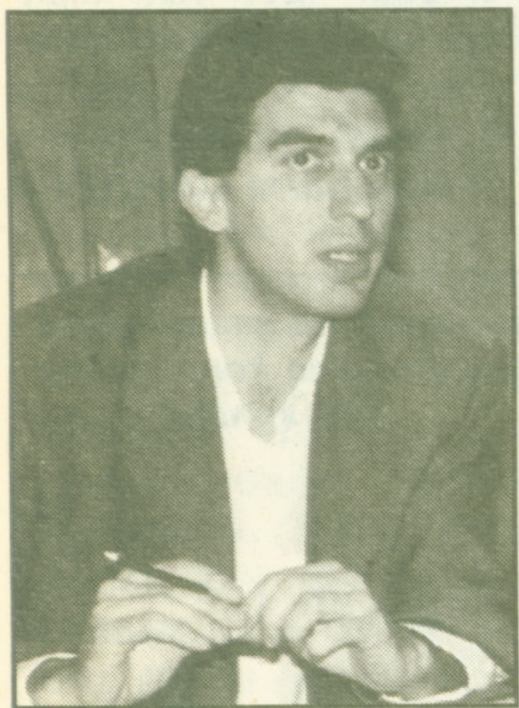

Когато всички други са виновни

В свое интервю, озаглавено "Учат ли ромските деца майчиния си език в училище", поместено във в. "Дром громъндар", бр. 6/2006 г. г-жа Л. Ковачева, експерт в МОН, за пореден път изказва по адрес на мен и на Център "Амалипе" твърдения, които са меко казано неверни.

драстично намалява броя на ромските деца, изучаващи майчин ромски език г-жа Ковачева пише "2. В Плана за действие по декадата бюджетът за ромски език е 200 лв., а за ромски фолклор 50 000 лв." Това не е така. В Планът за действие по Декадата не се предвижда нищо за подпомагане на въвеждането на ромски фолклор, а за въвеждането на ромски език се предвиждат по 11650 лв. годишно от републиканския бюджет. Планът е достъпен на уеб- страницата на НКСЕДВ (www.ncedi.government.bg) и всеки - включително г-жа Ковачева - може да се увери в това, което казвам.

Сума от 50 000 лв. за

ясно, че близо 4 000 деца са заявили желание да изучават ромски фолклор и са необходими учебни помагала за този СИП, Център "Амалуи" предложи на МОН да ги отпечата със средствата, предвидени в Плана за действие. Със свое писмо (изх. №16-76/ 03.08.2004 г.) г-н Наков, зам.-министър в МОН отговори, че "Заложените в Плана за действие 50 000 лв. за въвеждане на СИП по ромски фолклор не са включени в бюджета на МОН..." Подобен бе отговорът и на г-жа Хюсменова - Председател на НСЕДВ, отговаряща за изпълнението на Плана за действие. Чрез свое писмо тя ни информира, че "предвидените"

знае тези факти говори много за много неща. В онези месеци, когато се опитвахме да се справим с чиновническия абсурд, сътворен от две институции, помощ ни оказа единствено В. Чапразов, Офелия Крумова и Йосиф Нунев. Нито Л. Ковачева, нито който и да е от т.нар. "ромски лидери" направиха каквото и да е в тази насока. В интервюто за В. "Дром громендар" г-жа Ковачева казва още: "Нито броя на училищата, нито броя на общините не съвпадат с това, което се пише в техните (на Амалипе) рапорти и това, което е изпратено от регионалните инспекторати по образование в МОН". Предполагам, че чрез

МОН отчете следните успехи ...

**Пет хиляди
ученици в
172 училища
изучават
"фолклор на
етносите -
ромски
фолклор"**

5000 ученици в 172 училища от страната изучават "фолклор на етносите - ромски фолклор" в часовете за СИП през 2005/2006 учебна година" (докладът е достъпен на www.government.bg). Тази информация е подадена от МОН на базата на справки от РИО. Ние не твърдим нещо поразлично. Ако г-жа Ковачева - експерт в МОН - има други канали за събиране на информация, алтернативни на тези, които се използват от МОН - нека ги обяви. В интервюто г-жа Ковачева казва още:

**"Има една
организация
българска
с ромско
име
"Амалине"...**

Напомням на всички, които се опитват да омаловажат усилията на когото и да е с думите "Той само казва, че е ром, но не е" или "Той не е от истинските роми", че етническото самоопределение е въпрос на дълбок вътрешен избор. Грозно е някой да влиза в ролята на ромски Господ и да отсъжда кой е ром и кой не е, кой е от "истинските" и кой от "по-малко истинските". Това е симптом на дълбок морален упадък, който все по-усилено завладява общността и я ерозира. Впрочем ромите от Великотърновска област много добре знаят дали "Амалипе" е българска или ромска организация и биха се изсмели на твърдения като тези от интервюто на г-жа Ковачева.

противопоставляем

фолклор и ромския език?

Позволявам си да завърша с две допълнителни бележки. Първо, да се противопоставят ромския фолклор и ромския език е меко казано "не-интелигентно". Двете неща логически се допълват и могат да се подпомагат - убеден съм в това и усилията на г-жа Ковачева и доц. Кючуков да ме убедят в обратното са напразни. Впрочем, те самите го знаят: не случайно, когато не успяха да съберат желаещи ученици за СИП "Ромски език" в ОУ "П.Хилендарски" - Г. Оряховица, решиха да го представят като "Ромски фолклор" и едва така сформираха група, пред която да водят часове студентите от специалност "НУП и ромски език". В Списък-образец 1 групата е записана именно като "Ромски фолклор". Така се получи парадоксът хора, които пречат всячески на СИП "Ромски фолклор", да сформират такава група.

В цялото си интервю г-жа Ковачева обяснява неизучаването на ромски език с някакви външни, независими от нея причини - виновни са Амалипе и ромския фолклор, ромските организации, осъществяващи десегрегация, Рамковата програма... Виновен е всеки друг, само не и нейното тригодишно бездействие. Да се оправдават собствените провали с опити да се омаловажат успехите на останалите е неморално. И е обречено на неуспех.

И една забележка към главния редактор на вестника: г-н Чапразов, редактирайте граматически текстовете. Лично аз не се чувствам удобно, когато чета граматически неправилните изречения в интервюто с г-жа Ковачева. Ние сме свикнали с езиковата немощ на няколко от нашите най-устати "лидери", но вестникът се чете и от не-роми. Да не ставаме за смях.

Деян КОЛЕВ

По същество те могат да бъдат определени като "лъжи" и "клевети", тъй като неверността им е лесна за проверяване, освен това на няколко пъти съм показвал фактите лично на г-жа Ковачева. Все пак ще се въздържа от такава оценка, понеже винаги съм се придържал към добрия тон, макар той да не е популярен сред групата, определящи се като "ромски лидери": да приемем, че става дума за избирателна амнезия, а не за опит за лъжа.

Обяснявайки защо

въвеждането на СИП "Ромски фолклор" бе "предвидена" в Плана за действие за изпълнение на Рамковата програма през 2004 г., одобрен като Решение на МС от 6 октомври 2003 г.

Пари на книга

Съдбата на тези средства е показателна за много неща "предвидени" в този План - оказа се, че тях ги има на книга (основно за пред ЕС), но в действителност ги няма. Когато през лятото на 2004 г. стана

средства не са в бюджета на НСЕДВ и трябва да се подсигурят от МОН. В крайна сметка, когато през октомври 2004 г. в МОН постъпиха писма от 102 училища, в които започна учебен процес по СИП "Ромски фолклор", МОН отпусна 5850 лв., а НСЕДВ - 450 лв. за отпечатване на помагала, които поне частично да разрешат появилата се нужда. В МОН и сега се съхранява папка със 102 приемо-предавателни протокола от тези училища. Това, че г-жа Ковачева - експерт в МОН - не

това граматически неправилно изречение г-жа Ковачева иска да каже, че цифрите, които изнасяме ние се разминават с тези, подавани от РИО. Това също е невярно. Нашите цифри са на базата на данните, подадени от РИО. Г-жа Ковачева може да погледне доклада на МС "Български принос към мониторинговия доклад на Европейската комисия (Актуализация за периода 26.09.2005 - 02.2006 г.), одобрен на заседание на Министерския съвет. Там е записано "За учебната 2005-2006 г.